

Prim. Matej Marinšek dr. med.,

Kardiološki oddelek, Splošna bolnišnica Celje

Gospa predsednica, spoštovani gostje, dragi kolegi in kolegice,

Od mojega prejema specialistične listine je minilo že precej let in res si štejem v čast, da vas smem nagovoriti ob vašem dnevu. Za nekaj minut, za kakšno inspiracijo in vodilo, so ob povabilu rekli na Zbornici. Veste, je bilo še rečeno, vabimo vas kot enega iz skupine najboljših kliničnih učiteljev in mentorjev. Saj, sem iztuhtal sam pri sebi, danes prav gotovo ne bi bil tu, če ne bi bilo drugih, boljših od mene, ki so me, vede ali nevede, učili in navdihovali, kako napredovati, se organizirati in dobro opraviti delo. Kaj, ko bi namesto izbranega mentorja v meni raje slišali zdravnika, ki je bil že stotine noči v službi, nekoga, ki je videl čudežne rešitve in grozne izhode, briljantne poteze in tiste bolj slabe, nekoga, ki se je v življenju tudi kdaj slabo odločil?

Medicina ni rahločutna spremljevalka; veliko vzame, v zameno pa daje medalje in pohvale. Opravljeni izpiti-medalja, specializacije-medalja, druga znanja-medalja, karierni dosežki-medalja, dodatna dela-medalja, poti v tujino-medalja, predavanja-medalja, članki-medalje, knjige-medalje. Več je medalj, višja je cena. Nisem bil zraven, ko je otrok izgubil prvi zob, imam pa medaljo; ko sem obljubil, da pridem na najpomembnejši nastop v šoli, nisem prišel, imam pa medaljo; ko me je žena najbolj potrebovala, sem bil drugje-imam medaljo. Cel kup medalj imam. Več je medalj, manj je časa za druge reči, za bližnje, za prijatelje, za hobije, za počitek; več je medalj, večja je verjetnost, da se je kaj od tega izgubilo, razbilo ali za vedno odšlo. Niso vse medalje, vsi nazivi in položaji in akademski dosežki tega vredni. Pazite prosim, ko na poti zbirate medalje, pazite, da jih na koncu ne boste sami občudovali. Ne prelagajte partnerjev, prijateljev, staršev za kdaj kasneje; samo na ta trenutek imate vpliv. Prihodnost je povsem nepredvidljiva. Morda je sploh ne bo! Pazite na partnerje in ves čas vedite, kaj v vas imajo radi; dajte jim tisto in v zahvalo dobite zvesto spremstvo. Pojdite k staršem na kosilo; od daleč vas gledata in komaj upata poklicati, ko pa imate vendar toliko dela. Po kosilu pojdite nekam skupaj, samo vi trije! Kolikšna radost je v tem, da si lahko odrasel in sam starš in otrok hkrati, in da sta starša spet skoraj takšna kot takrat, ko sta še oblikovala tvoj svet. Za nekaj ur vsaj! Pokličite vendar staro gimnazijsko prijateljico ali prijatelja! Odpeljita se na kolesarski izlet. Sama. Bosta videla, kako se v nekaj urah pomladita in kako je že, ko te od smeha bolijo vse trebušne mišice. Pojdita vendar skupaj na koncert, ko bodo spet Green Day v mestu (ali pa kak drug glasen bend iz najbolj uporniški let). Boste videli, kako to spremeni človeka v zdravnika! Naslednji hip boste pustili napitnino v kavarni, paket z mačjo hrano pri lokalnih mačjih skrbnikih, drobiž pri lokalnem džankiju, ki vas vsak dan žica na isto staro finto, »samo še danes, potem vas pa ne bom nikoli več prosil«. Ste vedeli, da za nekaj deset-evrski prispevek Društvu za opazovanje delfinov lahko poimenujete delfina v slovenskem morju. Zdaj veste! Zato smo na svetu, da delamo dobre stvari!

Bodite zavetniki bolnikov! Vsi bomo enkrat v vlogi bolnikov. Mi in naši bližnji in prijatelji in vsi, ki nam kaj pomenijo. Za bolnike smo strokovnjaki, zaupniki, spovedniki, skoraj bi nas imeli za prijatelje. Ko bomo sami bolniki, bomo v tistih drugih zdravnikih iskali prav to. Verjamem samo v tri stvari, povem mlademu zdravniku, kadar sva prvič skupaj, v čiste roke in čist stetoskop, v prijazen in spoštljiv pozdrav z bolnikom in v to, da sta prvi dve vrstici

kliničnega statusa vedno enaki: zavest, orientacija in prizadetost v prvi in vitalne funkcije v drugi vrstici, od tam naprej imaš (nekaj) svobode. Visok in slok, kakršen sem, med pogovorom z bolnikom dostikrat sedem na bolniško posteljo ali na kak nizek stol in na koncu ne pozabim povedati, tisto, kar vem in ono, česar kljub obravnavi ne vem. Verjamem v telesni stik, ni mi težko dati roke, se dotakniti bolnika, tu in tam tvegam tudi kakšen objem. Odnos z bolnikom ni vedno lahek, niso vsi bolniki prijetni, prijazni, vljudni, lepi ali lepo dišeči. Včasih si izmišljam zgodbe v korist bolnikov, da lahko v hudo zanemarjenem priletnem bolniku začutim dovolj spoštovanja in človeškega sočutja. Bolj so bolniki zanemarjeni, močnejšo zgodbo potrebujem. Včasih so zgodbe na hudo majavih temeljih, ampak pomagajo pa.

Včasih nas bolniki nagradijo s krasnimi zgodbami. Oni dan sem imel bolnika, ki je vračal opremo za holterski monitoring (saj veste, nekaj samolepilnih elektrod na prsnem košu in škatlica za pasom za snemanje srčnega ritma). No, kako je bilo, sem rekel. Oh, veste, je rekel bolnik, saj je še kar šlo, samo te konstantne bolečine po diodah na levi strani telesa. Ahhh! Z diodami je, seve, mislil na nalepljene elektrode, ampak jaz sem bil že sredi Štoparskega vodnika po Galaksiji. Marvin, sem skoraj zaklical. (Marvin je bil v zgodbi hudo depresiven in hudo inteligenčen robot s stalnimi bolečinami v diodah po levi strani; ker so ga premetavali v času in prostoru sem in tja in na vse konce, je bil starejši od vesolja samega in je, kot naši kronični bolniki, imel res dolgotrajne bolečinske težave). Marvin, si to res ti, mi je skoraj ušlo. Vendarle! Po vseh teh letih! In sem imel en tak lahкотen dan. Kot na roller-coasterjih; ko sestopiš iz vlakca, nog sploh ne čutiš in odlebdiš naprej v nove dogodivščine. Sprejmite bolnike kot učitelje. Z njimi rastemo in postajamo boljši.

Naučite se poslušati. V nekaj kratkih letih boste vodje. Ne ujemite se v omejenost te dežele, kjer vodenje enačijo z agresivnim zatiranjem boljših, pamet z rudarjenjem in sprejemanje premišljenih odločitev z revolucionarnim podpihovanjem. Obkrožite se z različnimi ljudmi, različnimi mnenji, različnimi vrednotami, različnimi pogledi na svet. Različnih starosti; ne pozabite, da se mnenja in vrednote z leti in izkušnjami spremenijo. Poslušajte, ne strinjajte se z vsem, ne utišajte drugačnih, ne biti najboljši v vseh stvareh, povejte svoje mnenje in še enkrat poslušajte. V ljudeh, ki jih vodite, ne potrebujete prijateljstva temveč spoštovanje. V medicini je veliko zahtevnih, težkih, nelepих stvari. Prijatelj ne moreš vedno znova prositi, da jih opravijo, tisti, ki te spoštujejo, naredijo vse brez prošenj. Bodite vedno tu za svoje sodelavce, pogosto se jim nasmejte in pogosto jih pohvalite, tudi, če se je potrebno za to včasih zelo potruditi. Skrivnost vodij je, da iz vseh različnih okoli sebe iztisnejo najboljše, kar je v njih.

Ne čakajte na velike stvari. Se že dogajajo! Ko iščete znanje in napredujete, pazljivo pogledajte okoli sebe in odkrijte tiste, ki so boljši od vas. Okoli vas so ljudje, ki svetijo; z njimi napredujete mnogo hitreje. Ne samo, kaj znajo, kaj naučijo, naredijo, razsvetlijo, ampak, kako to izvedejo. In svetite potem naprej! Ni je večje zmage kot v odličnih dejanjih drugih prepoznati sebe. Moj svetilnik je imel komaj kakšen dan kliničnega staža več od mene. Fant, ampak, kako je svetila! Z njo sem bil do lune in nazaj, sam bi morda zataval bog vedi kam. In potem sem znal iti na isto dolgo pot tudi sam.

Dragi novi specialisti, komajda je moč povedati, kako sem vas vesel! Vesel, da gremo skupaj do lune; do tja vas znam voditi. In računam, da me potem vzamete s seboj še naprej, tja, kjer je zame še temno, vi pa boste že znali najti pravo pot. Fant, kam vse še moramo iti skupaj! Nič ne čakajte, pridite in gremo!